

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐԼԱՄԵՆՏԻ
Գ. Պոլսոյ համար 6 մէկտու 3 մէկտու
Գաւառաց 7 3 1/2

20

փարա

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

20

փարա

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻԻ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱՅՈՒ ՈՐ ԵՒ
Ե ԳՐԱԴԱՐԱՆ ԵՒ ԳԵՂԵՍ ԵՒ ՈՒՂ-
ՈՒՂ ԵՒ ՏՆՈՐԵՆԻ-ԽԱՐԱԳԻՐ Կ. ՊՈԼԻՍ
ՊԱՐԼԱՄԵՆՏԻ ԴԱՐԱՆԻ ՔԻՆ 20 ՃԻՎԷ-
ԻԷԿԱՆ ՍԿԱՐԱՆԻ :

Direction du journal arménien
HAÏRÉNIK. CONSTANTINOPLE
20-Bab-Aly djadéssi-20

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԲԱՆԱԳԵՐԱՆ

Gérant-Responsable
M. MELIKIAN

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՐԼԱՄԵՆՏԻ ԴԱՐԱՆԻ 200

Ո Ւ Ր Բ Ա Յ

9 ՄԱՅԻՍ 1886 (Ն. Տ.) 21 ՄԱՅԻՍ

Կ. ՊՈԼԻՍ 8 ՄԱՅԻՍ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Գործ գտնել. յայնժամ ինքնին
խնդիր կը ծագէր թէ ի գաւառաւ
ի՞նչ եղանակաւ կարելի կը լինի
փոխառութեան տուններ կամ
մարմիններ հաստատել :

Մեր գրեթէ քս այս չէ : Ուստի
անցնինք մեր ըսելիքին :

Չանազան ազգային գումար-
ներ , մեծ ու փոքր , ժամանակէ
մը ի վեր ստփոթութիւն եղած է
յանձնել պատուաւոր ճանչցուած
Հայ վաճառականաց և սեղանա-
ւորաց : որք 100ին 5-6 տոկոս կը
վճարեն այդ ազգային գումար-
ներուն համար :

Անտարակոյս իրաւունք չու-
նինք պահանջել որ 100ին 5էն կամ
6էն աւելի տոկոս վճարեն , քանի
որ պահանջներն 100ին 3-4 հազիւ
կը վճարեն : Պահանջներուն համե-
մատութեամբ , Հայ վաճառա-
կանք կամ սեղանաւորք բարիք
կը գործեն , ազգային գումարաց
համար 5-6 տոկոս վճարելով :

Սակայն խնդիրն ուրիշ կող-
մանէ քննենք : Հայ վաճառակա-
նը կամ սեղանաւորն , ուրիշ փոխ
տուած պահուն , ինք ալ 100ին
5 կամ 6 տոկոս չպահանջեր ան-
շուշտ , այլ գէթ 12 թողունք 18
կամ 24 պահանջումները : Եւ այդ
փոխառութիւններն ևս ամեն
կերպով կը ջանայ ապահովել մա-
նաւանդ բազումք քարուկիր կալ-
ուածներ փոխարէն գրաւ կ'ըն-
դունին :

Այդ այն ազգային գումար-
ներն , զորս 5ով կամ 6ով ստացած
են , իրենք կը շահեցունեն 12ով ,
18ով ևն , կամ գէթ 12ով կարելի
չէ՞ արդեօք , կամ ազգասիրական
պարտք մը նկատելի չէ՞ որ փո-
խանակ այդ առաւելագոյն տո-
կոսներէն անձնապէս շահելու ,
նոյն ազգային գումարաց շահե-
ցնել տան :

Ուրիշ բառերով ըսենք. կարելի
չէ՞ արդեօք որ այդ ազգային
գումարներն , իրենց միջոցաւ , ըստ
օրինի շահեցուցուն , քան թէ
այդ ազգային գումարաց շնորհիւ
իրենք շահուն :

Ինչ որ է ազգային պիտոյքի
մը 3, 10, 100 դահեկան նուիրելն
որ բարոյական պարտք մ'է քան-
զի ազգային իշխանութիւնը բա-
րոյական է և այդ ուժով միայն
կը խնդրէ օգնութիւն իւրաքանչիւ
իւր ազգայինէ. նոյնն է երբ ձե-
ռնհաս ազգային մը իւր բով

գտնուած ազգային դրամ մը ըստ
օրինի—չենք ըսեր աւելի— 12
առ 0/0 շահեցնէ և այդ կերպով
եւս ազգին օգտակար ծառայու-
թիւն մը մատուցանէ :

Առ այժմ այսչափ ինչ կը դը-
րենք այս կարեւոր նիւթի վրայ
Մենք մասնաւոր անձի կամ ան-
ձանց գէթ գրելու գիտաւորու-
թեամբ չգրեցինք այս քանի մը
տողերը. այլ կուգնէ խնդիր հա-
նել և ազգային գումար օգտա-
կար կերպիւ շահեցնելու գումար-
թիւն մը հաստատել տալ. թերեւ
նոյն իսկ այդ գումարներով սկսի
գաւառացի կարօտ Հայոց 12 առ
0/0 տոկոսով փոխառութեան
մարմնոյն կազմութիւնը : Եթէ
մեկը շնորհ մը ըրած կը համար-
ուի , երբ 100ին 5ով կամ 6ով
ընդունած է ազգային գումար
մը. արդեօք ինք այդչափ տոկո-
սով ուրիշի փոխառութիւն կը-
նէ՞. կամ թէ չենք գիտեր որ երբ
դրամի պէտք ունենայ , ինք քա-
նիս՞ի կը յաջողի գտնել—գիտենք
այնպիսի համբաւաւոր մեծա-
տուններ , որք հազիւ 12ով կըլ-
ցած են դրամ գտնել ևն :

Ինչ որ ալ լինի իւր կարողու-
թիւնը տոկոսաւոր փոխառու-
թեան մասին , այնու հանդերձ
Հայ վաճառական մը կամ սեղա-
նաւոր մը , որուն վստահացուած
է յանձնուած է ազգային գումար
մը , ազգասիրական պարտք
մը կամ խղճի պարտք մը կատա-
րած պիտի լինի , եթէ իւր միւս
դրամոց նման և հաւասար զայն
ազգային գումար եւս շահեցնէ ,
իսկ անոնք զորս համբաւն մեծա-
հարուստ հաշկած է , բայց միայն
այդ ազգային գումարն է իրենց
ունեցածը , տարակոյս չկայ թէ
իրենք ալ անկէ շահ հանելու ըս-
տիպեալ պիտի լինին , զի ապրե-
լու պէտք ունին : Ասոնց համար
խօսք չունինք :

ԲԱՆԱԳԵՐԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻՆՏԵՐ

Երեկի թղթաբերով հասած
լրագիրք Թուրքո-Յունական խնդ-
րոյն վրայ նոր տեղեկութիւն մը
չեն հաղորդեր : Ինչ որ կը յու-
սացուէր պաշարումէն , իրապէս

չկրցաւ տեսնուիլ : Մինչեւ ցարդ
ոչ նաւային կուր և ոչ ուրիշ
ընդդիմութիւն տեղի չունեցաւ
իրաւ է սր սովոր վրայ քիչ մը
խօսուեցաւ սակայն յուսացուա-
ծին չափ աղէտ չպատճառեց .
տակաւին ոչ մայրեր , իրենց զա-
ւակները ստեղծու և ոչ ալ գե-
րեզմանաց դիակները կրկնելու
պարտաւորեցան : Ոչ միայն Յոյ-
ները զիրար ուտելու վիճակին
մէջ չեն այլ և Հելլեն երեսփո-
խանները սպասուածին չափ ի-
րար անցած չեն , Ըսել է թէ պա-
շարումը ոչ երկրին և ոչ երես-
փոխանաց վրայ ազդեցութիւն մը
չէ կրցած ընել : Խորհրդարանին
առաջին նիստը որ նախընթաց օր
տեղի ունեցաւ , խաղաղ եղեր է .
թէ ևս ստոյգ է որ նախ ձեւակեր-
պութիւններով զբաղելու պար-
տաւոր էր : Նախագահի ընտրու-
թիւնը երէկ պիտի կատարուէր
Ընդդիմադիր կուսակցութեան
ընտրելին կերելի թէ Գ. Թրիբու-
րիս է . իսկ Գ. Տէլիեանի կու-
սակցութեան ընտրելին խորհր-
դարանի ամենէն հին անդամնե-
րէն Գ. Գալիֆրոնան է : Կերելի
թէ խորհրդարանին ընտրեալը
յաջորդ նախարարապետը պիտի
լինի , որ խորհրդարանը պիտի
լուծէ նոր ընտրութիւն կատա-
րելու համար :

Ինչ որ ալ լինի , նորակազմ
նախարարութեան առաջին գոր-
ծը պիտի լինի կարելի եղածին
չափ շուտ դէնդեղութեան ձեռ-
նարկել . ներկայ անստոյգ վիճա-
կին վերջ մը տալու համար :

Աթէնքէն մայիս 13 թուով
գրուած նամակէ մը կը տեղե-
կանամք թէ , Հելլենական կա-
ռավարութիւնը Բ. Դրան հետ իւր
բարեկամական յարաբերութիւն-
ները պահելու նպատակաւ ամեն
միջոց ձեռք առեր է երկու ազ-
գաց խաղաղութիւնը վրդովող և
է ձեռնարկէ զգուշանալու
համար : Հելլենական նորակազմ
նախարարութիւնը Եպիրոսի եւ
Թեսալիոյ սահմանագիծը դըռ-
ման զրկել է որ ապրիլ 14է ի
վեր սահմանագիծը գտնուած
զօրքերը իրենց տեղերը վերա-
դառնան : Ի թէպէտ հասած 15ի
չափ հիւանդարանք մինչեւ ցնոր

տնօրինութիւն իրենց, գտնուած տեղերը մնալու հրաման ստացել են: Լամիարի մէջ զօրահանգէս մը տեղի ունենալով, զօրաց փամփուշտները ժողովել են: Ռազմա-մթերք միայն պահակներուն քով կը գտնուին: Բ. Դուռը գանգա-տած լինելով թէ՛ Հեյլենական անկախութեան զօրքեր անկախութեան թիւներ գործած են սահմանա-գլուխը, Հեյլենական կառավար-րութիւնը իւր դեպքունաց միջո-ցաւ վերոյիշեալ զօրքը հերքեց:

Երէկ մայրաքաղաքս հասած պաշտօնական և ոչ-պաշտօնական հեռագրերէ կիմացուի որ, Պ. Թրիքուրի կուսակիցներէն Պ. ԸՍ-թէֆանթուրի Բունաստանի ե-րկսփոխանաց ժողովոյ նախագահ ընտրուել է:

Թագաւորը իւր քով կոչելով Կ. Թրիքուրի նոր նախարարու-թիւն մը կազմել հրամայել է:

Թէ՛ երեսփոխանաց ժողովոյ նախագահին և թէ՛ Պ. Թրիքուրի աշխարհավարութիւնը բոլորովին խաղաղասիրական լինելով, կըսէ թարիֆ, կը յուսացուի որ այսօր երէկ այն արքայական հրաման, որ կը հրամայէ Հեյլենական բա-նակին զենքնկեցութիւնը:

Նոր նախարարութեան կազ-մութեան մասին թէ և մինչեւ ե-րէկ իշխուած տեղեկութիւն հա-սած չէք, բայց այսօր կ'սպասուի:

Աթէնք 13 մայիս.— Պատե-րազմական նախարարը իտալիա յանձնարարած ջորիներու պայ-մանագրութիւնը չ'ընկեր:

Հեյլենական նաւատորմը Սա-լամինայի զինարանը կ'սպասէ:

Վիեննա 14 մայիս.— Հեյլե-նական ծովային պաշարումը պիտի դադրի զենքնկեցութեան ապահովութիւն տրուելէ վերջը: Այս գործողութեան հսկելու հա-մար միջազգային զինուորական յանձնարումը մը կարգելու խօսք կայ:

Լոնտոն 15 մայիս.— Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ, Անգլիական կառավարութիւնը որոշած է նոր Հիփրիտեան կղզիներու ծրանսա-յի կողմէ գրաւման չհաւանի:

Վիեննա 15 մայիս.— Թուրքիա մայիս 10 թուով շրջաբերական մ'ուղղելով տէրութեանց ծանու-ցած էր թէ՛ Հեյլենական սահմա-նագլուխը զօրաց համախմբու-թիւնը կը շարունակէ, նկատելով որ Բունաստան իւր սպառնական ընթացքը դադարեցուցած չէ:

Տէրութիւնք միաձայնու-թեամբ պատասխանեցին թէ կը յուսան որ՝ Թուրքիա գրգռիչ մի-ջոցներ ձեռք չպիտի առնու և մինչեւ ցարդ բռնած չափաւոր ընթացքը պիտի շարունակէ:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

—o—

Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձը այս տարի ևս փա-ռաւոր չ'ըղ կատարուեցաւ:

Նախարարը, իւրեմայր և բարձ-րատիճան անձինք երէկ կայս-պալատն երթալով, իրենց շը-նորհաւորութիւններն մատուցին յոտս գահոյնց Ն. Կ. Վեհափա-ռութեան:

Երկրորդ սենեկապետ Հաճի Ալի պէյի միջոցաւ նախ Մեծ-Ե. պարսոսը, պատերազմական եւ ծովային գործոց նախարար պա-տիւ ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու:

Յետոյ Շէյխ-Իւլ-Իսլամը և և Ապտուլլահ փաշա ներկայացուե-ցան:

Վեհ. Սուլթանը Հաճի Ալի պէյի միջոցաւ իւր կայս. ողջոյն-ները զրկեց բարձրատիճան նախարարաց:

Օտար աղագայ Պատրիարքը ևս որք երէկ կայս. պալատը գա-ցած էին, ամենամեծ պատուովը ընդունուեցան:

Օտար տէրութեանց առաջին թարգմանք ընդունուեցան կայս. պալատան թարգման և մեծ ա-րարողապետ Վսեմ Միւնիր փա-շայի կողմէ:

Կ. Պոլիս երէկ գիշեր համակ լուսով սղոյեալ էր: Կառավարա-կան պաշտօնատունը, նախարա-րաց և բարձրատիճան պաշտօ-նէից ապարանքները շրջապէս լուսազարդեալ էին: Վոսփորի եր-կու կողմերը, իւսկիւտարի, Գա-տըքիւղի, Կըլիներու տունները հիասքանչ փայլ մ'առած էին ե-րէկ գիշերուան տունն առթիւ:

Ամեն ուրեք հրթիռներու տարափ մէք որ, կը թափէր շարունակ:

Գլխաւորաբար Վոսփորի մի-քանի տեղերը, Պէշկըթալի, Սիր-քէճիի կողմերը կատարուած լու-սավառութիւնները տեսնելու արժանի էին:

Երաւրդի կայս. պալատը իւր շրջականերով հանդերձ անհուն լուսոյ մէջ կը ծփար:

Բերայի ոստիկանատան առջև երկու գեղեցիկ կամարներ կանգնուած էին, ինչպէս նաեւ պահականոցը: Բերայի երեւելի վաճառատունը, Լէվանդ Հէրալ-տի տպարանը լուսավառեալ էին:

Շատ տեղեր կը տեսնուէին «Փատիշահըմ չօք եաշա» և «Կեց-ցէ Վեհ Սուլթանն» և այս նման վերտառութիւններ:

Կ. Պոլսոյ կողմը, Պարսից դեա-պանատունը, Օսմանիէ տպարա-նը, Թարիֆ և Թէրէճեմանը Հա-գիթաթ լրագրաց տպարանները շրջապէս լուսավառեալ էին:

Կայս. նաւատորմը և մայրա-քաղաքիս նաւահանգիստը գլու-նուող լողոր նաւերը գոյն զգոյն դրօշակներով զարդարեալ էին:

Մայրաքաղաքիս Ամերիկեան դեսպան Պ. Բօքս Վեհ. Սուլ-թանին ներկայանալու պատիւ ու-նենալով, Ն. Կ. Վեհափառութեան մատոյց Ամերիկայի քաղաքաց տեսարաններու 150ի չափ լուսա-նկարներ:

Վեհ. Սուլթանը խիստ գոհ ե-ղաւ դեսպանին սոյն նուէրէն:

—Սպարապետութեան հան-գանակիչ մասնաժողովը այս ան-գամ եւս Եգիպտոսի մէջ ի նը-պաստ կայսերական զօրաց կա-տարուած հանգանակութեանէն 4766 անդիւական լիրայ և 17 շի-լին ստացել է:

—Կ. Պոլսոյ Աւստրիական դես-պան Պ. տը Գալիչէ այսօր մոյ-րաքաղաքէս արձակուրդով կը մեկնի ի Վիեննա՝ Թրիքսթէի ճամբով:

Գեսպանը երէկ Բ. Դուռն եր-թալով տեսակցեցաւ տրտաքին գործոց նախարար Սալիտ փա-շայի հետ:

—Կը հաւաստեն թէ Անգլի-ական կառավարութիւնը բարե-կամաբար խորհուրդ տուել է Ա-լէքսանդր իշխանին որ՝ Բուլգէի վարչութիւնը բոլորովին Պուլկա-րիոյ նմանեցնելէ զգուշանայ զէթ, հակառակ պարագայի մէջ տէ-րութեանց համարումը կրնայ կորսնցնել:

—Մայրաքաղաքիս Ֆրանսա-կան դեսպան Նօայլ մարքիզին հրաման եղեր է անմիջապէս մայ-րաքաղաքս վերադառնալու:

—Գահիրէէն կը գրեն թէ Սու-տանի նորընտիր Գամիսէր Եու-սուֆ Զիւհտի փաշա այսօր վաղը Վատի-Հալֆա պիտի ուղևորի:

—Ալէքսանդրիայէն կը գրեն թէ Պ. տը Լէսէփս Եգիպտոս պի-տի երթայ, Եգիպտական կառա-վարութեան և Սուլթանի ջրանցքի ընկերութեանց միջև ծագած վե-ճը կարգադրելու համար:

—Կը հաւաստեն թէ, Պուլկա-րիոյ իշխանն առ թագաւորն Ռու-մանիոյ ընելիք այցելութիւնը 15 օր յետաձգել է:

—Սպանիոյ թագուհին իւր որդւոյն (գահաժառանգ իշխա-նին) ծնունդը հեռագրաւ հա-ղորդած ըլլալով Վեհ. Սուլթանին, Ն. Կ. Վեհափառութիւնը խնդալ-ցութիւն յայտնել է առ թա-գուհին:

—Աւստրիոյ կայսրը հրամայել է որ Ռաիւզա-Կրալովայի նա-ւահանգիստը ազատ նաւահան-գիստ նկատուի այսուհետեւ:

—Ֆրանսացի վիժիէ անուն դերակոմսը գիրք մը հրատարա-կելով ի փառի իւր յԱրեւելս ը-րած ճամբարդութեան վրայ, փա-րիզի Օսմ. դեսպանատան զինու-րական կցորդ իզգէթ պէյի անձ-նասիրութիւնը վիրաւորուել է սոյն գրքին մէկ պարբերութեան վրայ: Ուստի Պ. Վիժիէի հետ մե-նամարտելով զայն վիրաւորել է:

—Պատերազմական գործոց նախարարութիւնը հրաման զը-կեց էնկիւրիի կուսակալութեան որ իրենց տունները վերադար-ձուին Վիերջին օրերս ի զէն կոչ-եալ պահեստի հեծելազօրաց դուռները:

—Ֆար տիւ Պօսֆօր կը ծա-նուցանէ թէ, Բունական նաւ մը պաշարումէն խոյս տալով, Վօլոս հասել և իւր ապրանքները ցա-մաք հանել է:

—Արեւելեան Բուլգէի կա-ռավարական պաշտօնեայր այս

օրերս Բունարէն լեզուաւ գրու-թիւններ չընդունելուն պատ-ճառաւ, ինքնօրէն գաւառին ե-րեսփոխանաց ժողովոյ Յոյն ան-դամք դատական նախկին տնօ-րէն Պ. Պարձօֆի առնը գումա-րում մ'ունենալով, բողոքել են սոյն տնօրէնութեան դէմ: Բողո-քարկուր կընեն թէ, ըստ կազմա-կան կանոնագրի Թրքերէն և Յու-նարէն լեզուաւ գրութիւնը պէտք են ընդունուիլ: Բայց ամառի Արե-ւելեան Բուլգէի 960,200 բնակչ-ւաց գրեթէ 200,000ը իսլամ եւ 54 հազարը Յոյն լինելուն պատ-ճառաւ, սոյն երկու աղքեր իրա-ւունք ունին պահանջելու որպէս զի իրենց լեզուներով գրուած գրութիւնք չմերժուին:

—Փիլիպէի մէջ ընտրական մի-թիւններ տեղի ունենալով, երկու կուսակցութեանց յարեալ խումբ մը անձինք մայիս 16ի օրը իրա-րու հետ կուսելու 15 հոգի ծան-րապէս վիրաւորուել են: Բրաւտա լրագրին խմբագիր Պ. Սթօյանօֆի գլուխը ջախջախուելով մահամերձ վիճակի մէջ հիւանդանոց փո-խադրուել է:

Գարուպայի մէջ ալ ընտրական պայքար մը տեղի ունենալով, ժանտարմա մը մը սպաննուել և բաղմաթիւ անձինք վիրաւորուել են:

Ռուրչ քաղաքներու մէջ ալ նմանօրինակ դէպքեր տեղի ու-նեցել են, տեսնենք յաղթութիւ-նը ո՞վ պիտի չահի:

—Իւսկիւտարի մէջ կաթնա-վաճառի մը ձին գացած միջոցին եօթը ութը տարեկան տղայ մը ձեռքի փայտով ձիուն դարնելուն պէս, այս վերջինը ուժգին կից մը արձակելով զինքն սպաննել է: Այս դէպքը կրնայ խրատ լինիլ շատերուն:

ՀԵՌԱԳԻՐ

(ԱՆՈՒՂԱԿԻ ՃԱՄՐՈՎ)

Լոնտոն 17 մայիս
Թայմզ կըսէ թէ, Պ. Տէլիեանի Բունաստանի մէջ գրգռութիւն յա-րուցանելու հետամուտ է:

Աթէնք 17 մայիս
Քաղաքական ակնբոց մէջ ընդ-հանրապէս կը կարծուի թէ, խոր-հրդարանին մեծամասնութիւնը Պ. Տէլիեանին պիտի պահէ, առանց սա-կայն պատերազմական ձգտում ու-նենալու:

Վիեննա 17 մայիս
Ֆրէմոնէպաթ լրագիրը բացառ-ձակապէս կը հերքէ այն լուր թէ, Աւստրիոյ կայսրն ու կայսրուհին Ռուսիոյ Զարին և Զարուհեոյն այցե-լութիւն մ'ընելու մտադիր են:

Պէրին 15 մայիս
Զրոյց ելաւ թէ կայսրը հիւանդ է. սակայն այս լուր անհիմն է:

Հռոմ 15 մայիս
Սաստիկ փոթորիկ մը տեղի ու-նենալով երէկ ի Լօնաթօյ՝ Պրէզիպլ մօտ, 5 հոգի մեռան և բաղմաթիւ տուններ հիմնադատուի եղան:

Լոնտոն 16 մայիս
Իրանական ծրագրին հակառա-կորդը հրապարակային գումարում մ'ըրին երէկ Սէն-Ճէյմս-Հալի մէջ:

նախագահութեամբ Պ. Ալեքեթի Պարթևթի. Սարգսի մարզիցը, Լորտ Համիթն, Պ. Հովար Ալեքսան եւս ներկայ էին: Պ. Ալեքեթ Պարթևթի Սարգսի մարզիցը ողջունեց իբրեւ պահպանողական կուսակցութեան պետ և իբրեւ պետական անձ, ուրուն անկէ պահպանել Երկրանաւ կան կայսրութեան միութիւնը: Սարգսի մարզիցը յետոյ խօսք առնելով խստիւ քննադատեց Պ. Ելապետի ծրագիրներն, որք՝ բաւականապէս կատարեալ բաժանումը յաւաք իւր բերնէ: Ըստ իւր կարծեաց, կարելի չէ փոխանել իրանական ժողովրդեան, ինչպէս իր փախարին իրենց րինութեան ծրագիրն պաշտպանը: Ատենաբանը առաջարկեց որ Անգլիական խորհրդարանը իրանական կառավարելու համար բաւական իշխանութիւն տայ նախարարութեան: Իրանա քսան տարի այսպէս կառավարուելէ յետոյ՝ կարող պիտի լինի ամեն առանձնաշնորհում ընդունելու, այն է տեղական կառավարութեան և բռնութեանց ջնջում: Սակայն պէտք է յետոյ չկատարել և իւր քաղաքականութիւնը չփոխել: Իրանա տայի քաղաքականութիւնը միշտ նոյն պէտք է մնայ, հակառակ նախարարական փոփոխութեանց:

Վիէննա 15 մայիս
Կարծիք կայ հոս թէ՛ տէրութիւնը պաշտօնումը պիտի վերցնեն, եթէ Հելլենական կառավարութիւնը զէնընկեցութեան համար տպահովութիւն տայ: Տէրութեանց դեպքանք անմիջապէս իրենց պաշտօնատեղին պիտի վերադառնան և զէնընկեցութեան գործադրութեան պիտի հսկեն: Միջազգային նաւատորմը Հելլենական բանակը ամբողջ ցրուելէ ետքը պիտի քաշուի:

Սէրայովա 16 մայիս
Ալպերթ արշիդուքսը շարաթ օր հոս հասաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրը Պատրիարքարանի գործակատար Յրէնկեան Աբրահամ էֆէնտի հետ ելլողը կայս. պալատն երթալով երէկ, առաջին սենեկապետ Վսեմ Օսման պէյի ներկայացաւ և Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ յանուն Աղգին շնորհաւորական բարեմաղթութիւններ ըրաւ:

Վեհ. Սուլթանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ երէկ իրիկուն Աղգ. Պատրիարքարանը, Երուսաղէմատունը և Պատրիարքական Գեր. փոխանորդին տունը շքեղապէս լուսավառեալ էին: Այս առթիւ Ս. Պատրիարք Հայրը Պատրիարքարան երթալով մի քանի աղգայնոց շնորհաւորութիւնները ընդունեցաւ:

Կը լսեմք թէ Աղգ. Վարչութիւնը մայրաքաղաքիս մի քանի եկեղեցեաց մատակարարութիւնը իւր ուղղակի հսկողութեան ներքեւ առնուլ որոշելու և սոյն փորձը այժմէն Գարակէօմրիկի եկեղեցւոյն վրայ ընել ձեռնարկել է, Պատրիարքարանի մի քանի պաշտօնեայններ տեղւոյն թաղ խորհրդոյ վրայ աւելցնելով:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
26րդ Տարեդարձի
ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
Աղգ. Հիւանդանոց Ս. Փրկչի
1886 Մայիս 25
— օ —
Հոգաբարձութիւնս ըստ սու-

վորութեան Աղգ. Սահմանադրութեան 26րդ. Տարեդարձի հանգիսին պատրաստութեան եւ հարկ եղած տնօրէնութեանց կարգադրութեան համար, կարգադիր Մանախուժ մի կազմած է որոց անուննքն են.

Մեծ. Տեսաբ.,
Ահարոն Մարգարեան, Գրիգոր Խանճեան, Երանոս Կիւմիւշեան, Եղիա Շահպաղեան, Լեւոն Խանճեան, Լեւոն Փալապեան, Խաչերես Գալուզեան, Կարապետ Փէշլիվանեան, Համբարձում Աճէմեան, Համբարձում Գալուզեան, Համբարձում Գալուզեան, Ղազարոս Միքայէլեան, Մաքսիմ Յակոբեան, Միհրան Կարապետեան, Միհրան Անտօնեան, Միսակ Թաշճեան, Մկրտչ Յրէնկեան, Մկրտչ Մէլքեան, Սկրտչ Ալշէմեան, Միքայէլ Յարութիւնեան, Մեսրոպ Յէնէմեան, Պետրոս Զիւճեան, Պողոս Աստարեան, Պողոս Էնքէրեան, Տիգրան Թաղուորեան, Տիգրան Զաւուզեան, Քերովք Կիւմիւշեան:

Սոյն պատ. Կարգադիր Մանախուժն սկսած է արդէն պէտք եղած պատրաստութիւնները տեսնել յիշեալ աղգային հանդէսը ամենայն շքեղութեամբ կատարելու համար:

Կերակրոց տոմսակները կը ծախուին ի գին մէկ արծաթ մէճիտի Մանախուժի անդամոց ձեռք և ի գրասենեակն Աղգ. Հիւանդանոցի, Կ. Պոլիս՝ Մեծ Նոր խան միջնայարկ թիւ 49. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կիկքը չկրող տոմսակներն անընդունելի են:

Իսկ չողեկառաց երթուկութեան ժամուց և այլ տնօրէնութեանց վերաբերեալ տեղեկութիւնք ալ պիտի ծանուցուին Մեծարքայ հասարակութեան երկրորդ յայտարարութեամբ մը՝ որ պիտի հրատարակուի մի քանի օրէն: (Կիկք Հոգ. Կ. Պոլիս, 7 մայիս Աղգ. Հիւ.)

ԱԶԳ.

Աղգ. Կեդր. վարժարանի Խընամակալութիւնս պատիւ ունի ծանուցանել արդոյ հասարակութեան թէ, Կեդր. վարժարանի բացման պատրաստութեանց ձեռնարկուած ըլլալով՝ աշակերտիլ փափաքողք կը հրաւիրուին ամսոյս 15էն սկսեալ երկուշաբթի, չորեքշաբթի և շաբաթ օրերը, առաւօտունէ մինչեւ կէս օր ներկայանալ Ղալաթիոյ Յանճնա-ժողովոյ խորհրդարանը, ինքնակալութեան կողմէ կարգեալ պաշտօնէին ըով անուններն արձանագրելու և մտից քննութեան և այլ գործողութեանց վրայ պէտք եղած տեղեկութիւններն ստանալու համար:

Հեռու գտնուող աղգայինք կրնան նամակաւ անուանց արձանագրութիւնն ինքրել. և ըստանալ վարժարանին տպագրեալ յայտագիրն, ուր պիտի գտնեն ներքին կանոնագրի և այլ գործողութեանց վերաբերեալ ամեն տեղեկութիւնք:

Խնամակալութիւնս երկրորդ աղգով մը պիտի ծանուցանէ ներկայացեալ և արձանագրեալ աշակերտելոց քննութեան թուականը:

(Խնամակալութիւն Կեդր. վարժարանի)

Թ. Գ.—Խնամակալութեանս հասցէին նամակ և ո և է գրութիւն պէտք է ուղղել առ՝

Ատենապետ Աղգ. Կեդր. վարժարանի խնամակալութեան Ս. Լոսաւորիչ Եկեղեցի

Ղալաթիոյ, 7 մայիս 1886

զմեղ յանճուսն երանտապարս պիտի կոցուցանէք՝ եթէ սիրով ընդունիք մեզ հետ ճաշելու հրաւերը:

- Օհ, ձեզ նեղութիւն կը պատճառեմ:
- Դո՛ւք, մեզ նեղութիւն պատճառէք. կարելի չէ, մեզի հետ պիտի ճաշէք այս երեկոյ:
- Ուրեմն, պէ՛տք է որ ընդունիմ:
- Անշուշտ:
- Է՛հ ուրեմն, բարեկամս, այս գիշեր ձեզի պիտի դամ:
- Հրամանեցէք. Մէլանի շատ գոհ պիտի լինի. այս երեկոյ ձեզ կ'սպասենք, օրիորդ կտվրիէլ, ըսաւ Մօռլօ:

Եւ քաջուցաւ սրտի կատարեալ անդորրութեամբ:

—Ինչ աղիւ մարդ, ըսաւ ինքնիրեն Կալրիէլ. ա՛հ, Նախահաճութիւնը զայն տատաղներով ծածկուած ճանապարհին վրայ դրաւ, օգնելու համար ինձ, իւր կինն ալ բարի անձ մ'է. Գթառատ հոգիներ, բարի սիրտեր:

Այդ օր, օդը գեղեցիկ էր. արեգակը կը փայլէր անամպ և պայծառ երկնակամարին վրայ:

Նախաճաշէն յետոյ, Կալրիէլ հազուեցաւ դուրս ելնելու համար, երբ փողոցը մտաւ՝

—Այժօր ինչ ունիմ, ըսաւ իւրովի. աւելի լաւ կը շրթիմ, և բեռան մը ծանրութեանց աղատողներուն նման ինքզինքս թեթեւ կ'զգամ: Ուրախ եմ և սիրտս զեղուն է քերկրութեամբ:

Աւա՛ղ, կրկնեց՝ գլուխը թրթուելով, ինձի հա-

Մօռլօ մեկնեցաւ:

Ուղղակի տուն վերադարձաւ, ուր գտաւ իւր կինը և Պէյուս հօրեղբորդին, որք ի միասին կը խօսակցէին:

—Ժամը քանիին եկաք, Պէյուս, հարցուց Մօռլօ:

—Ժամը իննին, պատասխանեց գիւղացին:

—Ըսէ՛ք, ձեր գալուստը միթէ զարմանք չի՞ պատճառել մեզ:

—Ձերի կանխաւ չիմացուցի՞ր գալս:

—Ճշմարիտ է:

Երբ կէս ժամ վերջը Պէյուս պառկեցաւ, Մօռլօ ըսաւ իւր կնոջ.

—Գիտէի արդէն թէ Պէյուս ժամը իննին միջոցները պիտի գար:

—Մեր տունը մտնելը տեսա՞ր:

—Ձէի կրնար տեսնել, քանի որ Կալրիէլ տունը գացեր էի:

—Ուրեմն կը ծաղրես զիս:

—Ձեմ ծաղրեր զքեզ, այլ միայն կը խնդրեմ որ Կալրիէլի ոչինչ պիտի խմացնես:

—Ոչինչ կ'իմացնեմ. կը խոտանամ:

—Քեզի տարօրինակ բան մը պիտի ըսեմ:

—Ինչ է, հարցուց հետաքրքրութեամբ:

—Կալրիէլ քնաշրջիկ է՝ . . .

ՀԱՅ ԿԱՏԱՌԱՏՈՒՆ

ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՅ

Կ. Պոլիս Թափաք Եօնի փողոց թիւ 59
ճիշդ դեմ առ դեմ աղբիւրիս
(Հաստատեալ 1 օգոստոս 1885)

Շատեր ազնիւ մերազնեցի մի քանի ձախող ձեռնարկունեւրու անյաջողութեան վրայ, իրենց հաստատ կարծիք շինած էին թէ, Հայը այս տեսակ գործ չկրնար յառաջ տանիլ, այլ միայն օտարն է ընդունակ:

Այս թիւը կարծիք չնշելու համար, վաճառատանս հաստատմանէն ցայս օր անցած ժամանակամիջոցը բաւական ապահով երաշխիք մը լինելով, յուսալից եմ թէ սիրելի ազգայնոցս կողմանէ քան զառաջինն առաւել համակիր ընդունելութիւն վայելելու բախտաւորութիւն պիտի ունենամ:

Վաճառատանս մէջ կը ծախուի նպարեղէնի վերաբերեալ ամեն տեսակ ընտիր ապրանք փոքր թէ մեծ քանակութեամբ, և որոնք քաղաքէն և թէ երաշխաւորեալ վճարմունքը կ'ընդունի են:

Մեծ Եւրոպական

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՅՅԵՏՈՄՍԻ

Հաւագոյն քառթօնի վրայ ամէն լեզուաւ կը պատրաստուի թիւ 100 հատը 10 դէկ. պէտք ունեցողները պէտք է գիմեն յԱրամեան տպարան, Յակոբեան խան 13 Կ. Պոլիս:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԻ

— 0 —

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐԵ (մտաւոր և գրաւոր), Ա. և Բ. տարիներու համար: Գ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և յաւելեալ: Այստաւորեաց Բ. Գ. ֆալագաշեան: 3 ղրշ:

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐԵ Գ. տարուց համար: Այստաւորեաց Բ. ֆալագաշեան 3 ղրշ: . . . Գ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐԵ Նախապատրաստական կարգաւ համար: (Վերոյիշեալ երկու գրաւորները միասին կազմուած): 5 ղրշ:

Կեդրոնատեղին է Մերձան, Մարգարեան գրատուն, թիւ 57: Բազմաթիւ օրինակ զնոցաւ համար մասնաւոր գեղջ կը լինի:

Թուագրութիւնը թէ՛ իբրեւ միջոց մտաւոր կարողութեանց զարգացման և թէ՛ իբրեւ գործնական կենաց համար անհրաժեշտ ուսումնական ուղի միջ իրաւամբ իւր վրայ հրաւիրած է գիտնոց և մանկավարժից ամենալուրջ ուղղութիւնն, և կրթական նախարարութեանց կողմանէ յանձնարարուած է վարժարանաց՝ մայրենի լեզուի և կրօնի դասուց հետ զուգընթացաբար աւանդուելու համար, սկսեալ ուսուցման չըջանի առաջին տարիէն իսկ, և այն ո՛չ մեքենաբար, այլ ապացուցական եղանակաւ և մանկավարժական նորոգ ընդունուած բանաւոր գրութեամբ Դժբաղդաբար մեր լեզուային վարժարանաց մէջ, ոչ միայն նախապատրաստական դասուց աշակերտը իսպառ անխնամ թողուած են այս կարեւոր ուսման մէջ, այլ և եթէ սովորութիւն եղած է աւանդել զայն բարձր կարգերու աշակերտաց, այն եւս կը լինի ցարդ բոլորովին մեքենաբար և հինաւորաց դասաւարտելի ոճով մը, որ աւելի եղծելու կը ծառայէ մանկան միտքը քան կրթելու և զարգացնելու: Վերոյիշեալ թուագրութեան Նոր Դասագրքերը առաջին անգամ լինելով՝ Ազգին մէջ կուգան լրացնել այս թերին, և այս տեսակէտով կոչուած են մեծ ծառայութիւն մասնուցանել Հայ վարժարանաց: Կը

հրաւիրուին վարժարանաց Ուսուցիչք, Տեսուչք և Հոգաբարձութիւնք ուղղութիւն գործնելու սոյն կարեւոր գրաւորներու վրայ:

ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՅՕՐԻՆԱՅ

Մ. ՄԱՍՏՈՒՐԵԱՆ

Գ. ՏԻՊ

Մ. Մամուրեան էֆէնտիի սոյն գործն, որու նախորդ երկու տպագրութեանց սպառումն գործոյն գեղեցիկութեան մեծագոյն առհաւատ չեայն է, այս անգամ Հանդիսիս տըպարանէն ի լոյս ընծայուած է մաքուր տպագրութեամբ և 63 պատկերով:

Լեզուին կանոնաւորութիւնը և գրութեան գիւրութիւնն մասնաւոր յատկութիւն մը կուտան գործոյն, որով մինչեւ ցարդ հրատարակեալ բոլոր ընթերցանութեան գրաւորքերէ անհամեմատ կերպիւ օգտակար կրնայ ըլլալ աշակերտաց: Սոյն ընթերցարանն ազնիւ դաստիարակաց մասնաւոր ուղղութեան կը յանձնարարեմ:

Գինն է 5 դահեկան:

Կը գտնուի ամեն գրաւաճառաց ըով: Կեդրոնատեղին է Բուրաստան Մանկանցի խմբագրատունը, Պոլիս Եսքի Ջալթիէ ճատտէսի թիւ 63

ԲԱՌԱՐԱՆ

Տաճկերէնէ Հայերէն

Յօրինեաց Միհրան էֆ. Աբիկեան

Հրատարակուեցաւ Ե. տետրին.

Գին 60 փարա

ՎԱՐԳ ԵՐԵՒԵԼԻ ԱՐԱՆՑ

Դ.

Ս Թ Ե Ֆ Ե Ն Ս Ը Ն

(Պատկերազարդ)

Թարգմ. Միհրան Գ. Մօզեան

Սոյն օգտակար հաւաքածոյն կը հրատարակուի կանոնաւոր կերպիւ. գին իւրաքանչիւր տետր-

րի 1 դահեկան:
Գաւառաց համար յանձնարարութիւնք կընդունուին հետեւեալ հասցէիւ. — առ խմբագրատունն «Բուրաստան Մանկանց» հանդիսի, Կ. Պոլիս Եսքի Ջալթիէ ճատտէսի թիւ 63:

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ԿԱՄ

ՍԻՐՈՒՆ ԶԲՕՍԱՐԱՆ

Մանկանց երկրորդ գիրքը
56 գեղեցիկ պատկերներով
զարդարուած

Սոյն գրաւորքը ասկէց առաջ հրատարակեալ ՔՆՐԱԿԱՆ ԿԱՄ ՄԱՆԿԱՆՑ ԳՐԳԻՆ Բ. մասն է. և կը պարունակէ՝ մանկական երգեր, կարճ հատուածներ, առածներ, առակներ և փոքր պատմութիւններ:

Գինն 2 դահեկան:

Կը վաճառի Մարգարեան գրատունը, Մերձան փողոց: Դասուցաց համար 0/0 15 գեղջ կը լինի:

ՀԱՅ ԹԵՅՈՎԱՃԱՌ

Թահմիզ փողոց, աղբիւրին մօտ,
թիւ 70

Այս վաճառատունն՝ որ մէկ տարիէ աւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախորդները գոհացնելու ջանք չէ խնայած, կը ծանուցանէ թէ Չինաստանի և Ճապոնի բերքերէն այս անգամ զանազան տեսակ (չայ) բերել տըլած է յատկապէս, և կը խնդրէ սիրելի ազգայիններէ, մանաւանդ զաւառացի Հայ քրօմիսի. օնծիւներէ որպէս զի հաճին գէթ մի անգամ ի մօտոյ տեսնել իւր ապրանքներն և փորձել թէ տեսակաց լաւութիւնը, և թէ՛ գիւնեւոր աժանութիւնը:

ՏԵՐԻՆ-ԻՄԲԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ԻԲ.

ԹԻՒՅԼԸՐԻԻ ՊԱՐՏԻՋԻՆ ՄԵՋ

Մօռլօ կը վախնար թէ մի գուցէ կավրիէլ հիւանդանար: Այս տխուր մտածումը կը նշելը զինքը ուստի տխուր գիշեր մ'անցուց: Ոչինչ իմացուց իւր կնոջը, չուզելով զայն եւս իւր ցաւոց մասնակից ընել:

Առաւօտունն՝ երեւուն պէս՝ դուրս ելաւ: Մտածելով կավրիէլի և այն զարմանալի գիւտին վրայ, զոր նախորդ օր գտած էր, երկու ժամ անընդհատ ծառուղիներու մէջ չըլեցաւ: Յետոյ, ապահովութեան գրասենեակներն այցելեց և կէնէկօ փողոցը մտաւ:

Միշտ հալածեալ տխուր մտածումներէ, կավրիէլի սենեակը գնաց: Կավրիէլ նոյն պահուն իւր նախաճաշը պատրաստելու վրայ էր:

— Չէի յուսար որ գաք, ըսաւ անոր:

— Երէկ իրիկուն անհանգիստ էիք, ես ալ քիչ մը տխուր էի: ձեր առողջութեան վրայ լուր մ'առնելու համար միայն եկայ:

— Հանգստութեան պէտք ունէի, Պ. Մօռլօ, քընացայ. և այս առաւօտ՝ երբ արեւուն ճառագայթները սենեկիս մէջ թափանցեցին՝ արթնցայ բոլորովին առողջացած: Երէկուան տարօրինակ անհանգստութիւնս փարատած էր: Գիշ մը աշխատեցայ

այսօր, հանապազօրեայ սովորութիւններս չփոխելու համար:

— Օ՛հ, շատ ուրախ եմ զձեզ առողջ վիճակի մէջ տեսնելուս համար:

— Եւ ես, բարեկամս, չնորհակալ եմ այն համակրութիւնէն զոր կը յայտնէք իմ նկատմամբ:

— Եթէ այդպէս չլինէր, ես կրնայի՞ ձեր բարեկամը լինել:

Կավրիէլ իւր ձեռքն անոր կարկառեց:

— Այո՛, պատասխանեց, Բեռն և Մէլանին՝ իմ բարեկամներս էք, իմ ճշմարիտ բարեկամներս:

— Կնոջս եւս իմացուցի որ այս երեկոյ զինքը տեսնելու պիտի գաք:

— Ես ալ այդպէս կը բաղձամ:

— Երեք-չորս օրէ ի վեր մեր տան մէջ հիւր մը կայ, Մէլանիի հօրեղբորդին: Երէկ երեկոյ, հոս՝ ձեր քովն էի՝ երբ նա եկաւ: 400 Ֆրանքի փոքրիկ գումար մը պարտական էր մեզ, զոր ինք անձամբ բերաւ:

— Ա՛հ, յարեց կավրիէլ:

— Անտարակոյս ոչինչ կը յիշէ, ըսաւ Մօռլօ ինքնիրեն՝ ուղղութեամբ կավրիէլի նայելով:

— Այս օրերս Մէլանի ընտանեկան զբաղումներ ունենալու է, ըսաւ կավրիէլ:

— Բէ՛հ, առաւօտները անկողին մը պատրաստել և երկոյնները կտոր մը միս աւելի եփել, աւաւիկ ամենը: Պէտք չէ որ մեր հօրեղբորդուին ներկայ յովութիւնը ձեր այցելութեան արգելք լինի: Նոյն իսկ